

Z A K O N

O RAKIJI I DRUGIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: proizvodnja i promet sirovina za rakiju i druga alkoholna pića; proizvodnja i promet rakije i drugih alkoholnih pića; oznake rakije i drugih alkoholnih pića; kontrola kvaliteta rakije i drugih alkoholnih pića; deklarisanje, kao i druga pitanja od značaja za rakiju i druga alkoholna pića.

Norme kvaliteta, uslovi u pogledu pakovanja i deklarisanja

Član 2.

Rakija i druga alkoholna pića moraju da ispunjavaju propisane norme kvaliteta, uslove u pogledu pakovanja i deklarisanja, utvrđene ovim zakonom i propisima kojima se uređuje njihov kvalitet.

Zabrane

Član 3.

Zabranjeno je koristiti etanol sintetičkog porekla za proizvodnju sirovina, drugih alkoholnih pića i u gotovim žestokim i drugim alkoholnim pićima.

Zabranjeno je u magacinskim prostorijama i prostorijama u kojima se proizvodi rakija držati, odnosno upotrebljavati šećer, etanol i druga sredstva i materije kojima se može povećati količina i menjati propisani prirodni sastojci rakije.

Izuzetak od primene

Član 4.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na rakiju koju fizičko lice proizvodi za sopstvene potrebe.

Alkoholna pića

Član 5.

Alkoholna pića, u smislu ovog zakona, su sva pića namenjena ljudskoj upotrebi sa specifičnim senzornim osobinama sa minimalnim sadržajem etanola 15% v/v i maksimalnim sadržajem etanola 55% v/v, a proizvode se direktno destilacijom, odnosno redestilacijom fermentisanih sirovina poljoprivrednog porekla, odnosno na bazi rafinisanog etanola poljoprivrednog porekla sa ili bez dodataka dozvoljenih aditiva, zaslađivača, boja i aroma, odnosno mešanjem alkoholnih pića sa drugim pićima ili etanolom.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, alkoholnim pićima smatraju se i sva pića koja sadrže više od 5% v/v, a najviše 15% v/v etanola.

Vrste alkoholnih pića

Član 6.

Alkoholna pića razvrstavaju se na:

- 1) rakije;
- 2) druga alkoholna pića.

Druga alkoholna pića razvrstavaju se na žestoka alkoholna pića i ostala alkoholna pića.

Rakija je alkoholno piće proizvedeno destilacijom fermentisanog kljuka, matičnog soka, komine ili pikea voća, grožđa, jestivih šumskih plodova i drugih sirovina poljoprivrednog porekla sa minimalnim sadržajem etanola 15% v/v i sa sačuvanim specifičnim senzornim osobinama koje potiču od sirovine od koje je proizvedena.

Žestoka alkoholna pića su alkoholna pića proizvedena od rafinisanog etanola poljoprivrednog porekla, odnosno mešanjem etanola poljoprivrednog porekla, rakije i destilata poljoprivrednog porekla, odnosno mešanjem drugih žestokih pića, rakije i destilata poljoprivrednog porekla uz dodatak dozvoljenih aditiva, zaslađivača, boja i aroma sa minimalnim sadržajem etanola 15 % v/v.

Izuzetak od stava 4. ovog člana su likeri od jaja kod kojih je minimalni sadržaj etanola 14 % v/v.

Ostala alkoholna pića su alkoholna pića koja se proizvode po proizvođačkoj specifikaciji koju donosi proizvođač, odnosno obezbeđuje uvoznik.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar) bliže propisuje kategorije rakije i drugih alkoholnih pića i sadržinu proizvođačke specifikacije.

Značenje pojmova

Član 7.

Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *destilat poljoprivrednog porekla* je poluproizvod dobijen alkoholnom fermentacijom i destilacijom poljoprivrednih sirovina sa sadržajem etanola najviše 86% v/v, a koji ima karakteristike sirovine od koje potiče;

2) *originalno punjenje* je takvo punjenje proizvoda koje se bilo kojom radnjom ne može vratiti u prvobitno stanje;

3) *proizvođač rakije i drugih alkoholnih pića* je pravno lice i preduzetnik koje se bavi proizvodnjom rakije i drugih alkoholnih pića i koje je upisano u Registar proizvođača rakije i drugih alkoholnih pića;

4) *proizvođačka specifikacija* je dokument koji donosi proizvođač ostalih alkoholnih pića pre početka proizvodnje i po njoj postupa;

5) *Registar proizvođača rakije i drugih alkoholnih pića* je baza podataka o proizvođačima rakije i drugih alkoholnih pića, proizvodnji i kvalitetu rakije i drugih alkoholnih pića, kao i o drugim podacima, u skladu sa ovim zakonom;

6) *rafinisani etanol* je etil alkohol poljoprivrednog porekla proizveden redestilacijom sa rektifikacijom posle alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porekla i upotrebljava se za proizvodnju drugih alkoholnih pića, kao i za proizvodnju macerata, boja, aroma i aditiva;

- 7) *redestilacija* je ponovna destilacija destilata niže stepenaže;
- 8) *rektifikacija* je višestupna uzastopna destilacija sa ciljem dobijanja etanola što većeg stepena čistoće;
- 9) *fermentacija* je biohemijska transformacija ugljenih hidrata (monosaharida) u alkohol (etanol).

II. PROIZVODNJA RAKIJE I DRUGIH ALKOHOLNIH PIĆA

Tehnološki postupci

Član 8.

Proizvodnja rakije i drugih alkoholnih pića obuhvata sve tehnološke postupke potrebne za dobijanje rakije i drugih alkoholnih pića.

Proizvodnja rakije obuhvata: preradu osnovne sirovine; alkoholnu fermentaciju osnovne sirovine; destilaciju fermentisane osnovne sirovine; redestilaciju; odležavanje; sazrevanje - starenje; ujednačavanje; mešanje; fizičku stabilizaciju; punjenje i zatvaranje, kao i deklarisanje.

Proizvodnja drugih alkoholnih pića obuhvata: mešanje; bojenje; aromatizovanje; zaslađivanje; fizičku stabilizaciju; punjenje i zatvaranje, kao i deklarisanje.

U proizvodnji rakije i drugih alkoholnih pića proizvođač je dužan da postupa na način kako bi se sačuvala sve prirodne karakteristike osnovnih sirovina.

Proizvođači rakije i drugih alkoholnih pića

Član 9.

Proizvodnjom rakije i drugih alkoholnih pića može da se bavi pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač) koje je registrovano u Registar privrednih subjekata i koje je upisano u Registar proizvođača rakije i drugih alkoholnih pića (u daljem tekstu: Registar) koji vodi ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Proizvođač iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Proizvođač se upisuje u Registar ako ispunjava uslove u pogledu objekata, prostorija, odgovarajuće opreme, uređaja, kao i u pogledu stručnog kadra.

Proizvođač mora da ima odvojene prostorije za proizvodnju (u daljem tekstu: pogon) od prostorija za čuvanje sirovina, odnosno gotovog proizvoda (u daljem tekstu: magacin), a u zavisnosti od vrste rakije i drugih alkoholnih pića.

Proizvođač ispunjava uslov u pogledu stručnog kadra ako ima na neodređeno vreme zaposlenog diplomiranog inženjera poljoprivrede, odnosno diplomiranog inženjera master-a, smjera prehrambene tehnologije proizvoda biljnog porekla, odnosno smjera za voćarstvo i vinogradarstvo, odnosno diplomiranog inženjera prehrambene tehnologije biljnih proizvoda, odnosno diplomiranog inženjera master-a, odnosno diplomiranog inženjera agronomije, odnosno diplomiranog inženjera master-a, odnosno lice sa akademskim obrazovanjem biotehnološkog ili prehrambeno tehnološkog usmerenja koje ima položene predmete iz oblasti tehnologije alkoholnih fermentacija, sa najmanje dve godine radnog iskustva na poslovima proizvodnje rakije i drugih alkoholnih pića.

Proizvođač - preduzetnik može da obezbedi stručno rukovođenje procesom proizvodnje preko drugog pravnog lica koje je registrovano za pružanje usluga u poljoprivredi i ima zaposleno lice na neodređeno vreme koje ispunjava uslove u pogledu stručne spremlje predviđene ovim zakonom.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, prostorija, odgovarajuće opreme i uređaja koje mora da ispunjava proizvođač.

Ispunjenost uslova iz stava 3. ovog člana utvrđuje ministar rešenjem.

Rešenje ministra iz stava 8. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Sadržina Registra

Član 10.

Registar sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču (naziv, sedište, adresa, matični broj, poreski identifikacioni broj);
- 2) podatke o odgovornom licu;
- 3) šifru delatnosti;
- 4) podatke o prostorijama, uređajima i opremi za proizvodnju rakije i drugih alkoholnih pića;
- 5) podatke o proizvodnji (ugovorenoj ili sopstvenoj);
- 6) podatke o vrsti i količini proizvedene rakije ili drugih alkoholnih pića.

Proizvođač je dužan da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 30 dana od dana nastale promene.

Podaci iz Registra su javni i čuvaju se trajno.

Registar vodi Ministarstvo u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima Ministarstva.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

Brisanje iz Registra

Član 11.

Proizvođač se briše iz Registra:

- 1) ako donese odluku o prestanku obavljanja delatnosti;
- 2) ako prestane da ispunjava uslove.

Ministar donosi rešenje o brisanju iz Registra.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Podrumarska evidencija

Član 12.

Proizvođač je dužan da vodi podrumarsku evidenciju koja sadrži podatke o upotrebljenoj sirovini, nazivu, količini i jačini proizvedene rakije i drugih alkoholnih pića, kao i o načinu i uslovima starenja rakije i drugih alkoholnih pića.

Podrumarska evidencija čuva se najmanje tri godine računajući od dana prodaje poslednje količine rakije, odnosno drugih alkoholnih pića.

Podrumarska evidencija vodi se u pisanoj ili u elektronskoj formi.

Ministar bliže propisuje način i uslove starenja rakije, kao i sadržinu i način vođenja podrumarske evidencije.

Obeležavanje sudova

Član 13.

Proizvođač je dužan da obeleži svaki sud sa sirovinom, rakijom i drugim alkoholnim pićima i to u pogonu i u magacinu.

Proizvođač je dužan da posebno obeleži sud sa destilatima, rakijom i drugim alkoholnim pićima koje je potrebno doraditi i preraditi, sa tačnim navođenjem nedostataka u odnosu na njihov propisan kvalitet.

Destilati, rakija i druga alkoholna pića ne mogu se staviti u promet dok se nedostaci ne otklone.

Proizvođač je dužan da posebno obeleži svaki sud sa rakijom i drugim alkoholnim pićima koji ne odgovaraju propisanom kvalitetu, a namenjeni su izvozu.

Ministar bliže propisuje način obeležavanja sudova iz st. 1, 2. i 4. ovog člana.

Uslužna destilacija

Član 14.

Proizvođač - preduzetnik može da vrši uslužnu destilaciju fermentisanog kljuka fizičkim licima za sopstvene potrebe.

III. OZNAKE RAKIJE I DRUGIH ALKOHOLNIH PIĆA

Vrste oznaka

Član 15.

Rakija i druga alkoholna pića označavaju se:

- 1) geografskom oznakom porekla;
- 2) tradicionalnom oznakom;
- 3) ostalim oznakama.

Geografska oznaka porekla rakije i drugih alkoholnih pića je ime, naziv ili oznaka koja identifikuje rakiju i druga alkoholna pića kao proizvod poreklom sa teritorije Republike Srbije, regiona, odnosno lokaliteta Republike Srbije, gde se kvalitet, reputacija ili druge karakteristike proizvoda suštinski mogu pripisati njihovom geografskom poreklu.

Geografsku oznaku porekla čini i ime, naziv ili druga oznaka koja nije administrativni geografski naziv regiona, odnosno lokaliteta Republike Srbije koji je dugom upotrebom u prometu postao opštepoznat kao tradicionalna oznaka za rakiju i druga alkoholna pića koja potiču sa tog područja ili je u pitanju istorijski naziv tog područja, ako ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana.

Ostale oznake, odnosno simboli su oznake za obeležavanje rakije i drugih alkoholnih pića sa posebnim karakteristikama kvaliteta i godinama starenja koje se

mogu upotrebiti samostalno, odnosno zajedno sa geografskom oznakom porekla i tradicionalnom oznakom i koja je kao takva priznata.

Ministar bliže propisuje uslove i način proizvodnje, kvalitet i označavanje rakije i drugih alkoholnih pića sa oznakom kvaliteta, geografskom oznakom porekla i tradicionalnom oznakom.

Geografska oznaka porekla i njegova zaštita

Član 16.

Rakija i druga alkoholna pića čija su imena, nazivi i oznake zaštićeni geografskom oznakom porekla na osnovu ovog zakona predstavljaju dobra od opšteg interesa Republike Srbije i ne mogu protekom vremena postati generični, odnosno uobičajen naziv za označavanje određene rakije i drugih alkoholnih pića.

Specifična rakija od šljive proizvedena na određenom području Republike Srbije čija je oznaka „Šljivovica” i koja je ispisana ćirilskim, odnosno latiničnim pismom predstavlja dobro od opšteg interesa i ima zaštićenu geografsku oznaku porekla.

Specifična alkoholna pića proizvedena na određenom području Republike Srbije čije su oznake i naziv ispisani ćirilskim, odnosno latiničnim pismom predstavljaju dobro od opšteg interesa i imaju zaštićene geografske oznake porekla, i to: lozovača iz Pomoravlja, Vršačka lozovača, Timočka lozovača, Smederevska lozovača, Vršačka komovica, Župska komovica, Jastrebačka komovica, Šumadijski čaj, lincura iz Šumadije, Pirotka lincura, travarica iz Homolja, travarica iz Toplice i klekovača iz Bajine Bašte.

Ministar propisuje imena i druge geografske oznake porekla za rakiju i druga alkoholna pića na teritoriji Republike Srbije.

Uslovi zaštite imena rakije i drugih alkoholnih pića geografskom oznakom porekla

Član 17.

Ministar propisuje uslove zaštite geografske oznake porekla, a naročito u pogledu:

1) vrste, odnosno kategorije rakije i drugih alkoholnih pića koja mogu nositi geografsku oznaku porekla;

2) opisa rakije i drugih alkoholnih pića zaštićenog geografskom oznakom porekla u pogledu osnovnih fizičkih, hemijskih i senzornih karakteristika proizvoda, kao i specifičnih karakteristika rakije i drugih alkoholnih pića u odnosu na druge rakije i druga alkoholna pića iz kategorije kojoj pripadaju;

3) opisa geografskog područja geografske oznake porekla;

4) opisa metoda za dobijanje rakije i drugih alkoholnih pića i gde je moguće autentičnih i tradicionalnih lokalnih metoda;

5) opisa činjenica koje dokazuju vezu između određenog kvaliteta, reputacije, odnosno druge karakteristike rakije i drugih alkoholnih pića i geografskog područja geografske oznake porekla;

6) bilo kojeg dodatka geografskoj oznaci porekla, odnosno bilo kojeg specifičnog pravila obeležavanja, čuvanja, pakovanja, konzumiranja i sl. povezanog sa uslovima zaštite.

Pokretanje postupka za izdavanje rešenja za korišćenje geografske oznake porekla

Član 18.

Zahtev za izdavanje rešenja za korišćenje geografske oznake porekla proizvođač podnosi Ministarstvu.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana proizvođač podnosi tehničku dokumentaciju ili elaborat.

Ministar propisuje sadržinu zahteva, tehničke dokumentacije i elaborata.

Komisija za registrovanje geografske oznake porekla

Član 19.

Postupak razmatranja podnetih zahteva sprovodi Komisija za registrovanje geografskih oznaka porekla (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju iz stava 1. ovog člana imenuje ministar.

Na predlog Komisije ministar donosi rešenje kojim se odobrava korišćenje geografske oznake porekla.

Rešenje ministra iz stava 3. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja ministra može se pokrenuti upravni spor.

Dokaz o obavljanju proizvodnje sirovine, rakije i drugih alkoholnih pića na geografskom području

Član 20.

Dokazom o obavljanju određene delatnosti, odnosno proizvodnje sirovine, rakije i drugih alkoholnih pića na geografskom području, geografskom oznakom porekla smatraće se rešenje iz člana 19. stav 3. ovog zakona.

Korišćenje geografske oznake porekla

Član 21.

Geografsku oznaku porekla može da koristi samo proizvođač koji je dobio rešenje za korišćenje geografske oznake porekla u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: imalac rešenja).

Imalac rešenja ima pravo da zaštićeno ime, naziv ili oznaku koristi za obeležavanje rakije i drugih alkoholnih pića na koje se geografska oznaka porekla odnosi sve dok ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Pravo iz stava 2. ovog člana obuhvata i upotrebu geografske oznake porekla na ambalaži, katalogu, prospektu i drugom obliku ponude, računu, poslovnoj prepisci i drugim oblicima poslovne komunikacije, kao i izvoz proizvoda obeleženih tom geografskom oznakom porekla.

Proizvođač iz stava 1. ovog člana može za obeležavanje rakije i drugih alkoholnih pića na koja se ta geografska oznaka porekla odnosi da koristi isključivo one dodatke imenu, nazivu ili oznaci zaštićenoj geografskom oznakom porekla koji su predviđeni u uslovima zaštite imena rakije i drugih alkoholnih pića.

Zabrana korišćenja geografske oznake porekla

Član 22.

Zabranjuje se proizvođaču i uvozniku rakije i drugih alkoholnih pića koji nemaju rešenje izdato na način iz člana 19. ovog zakona da:

- 1) upotrebljavaju registrovanu geografsku oznaku porekla, odnosno naziv drugog proizvođača i ako navode istinsko poreklo proizvoda;
- 2) upotrebljavaju izraze „kao”, „tip”, „stil”, „ukus”, odnosno bilo koji sličan izraz koji upućuje, odnosno podseća na registrovanu geografsku oznaku porekla;
- 3) koriste bilo koje lažno ili slično ime u smislu izvora, porekla, prirode, odnosno osobina u opisu i deklarisanju koji stvaraju lažni utisak o njegovom poreklu;
- 4) koriste bilo koju drugu praksu koja dovodi potrošača u zabludu o pravom poreklu, odnosno kvalitetu proizvoda.

Rakija i druga alkoholna pića čija deklaracija sadrži, odnosno koja se sastoji od imena, naziva i geografske oznake porekla ne mogu se zaštititi žigom, ako bi njihovo korišćenje dovelo do bilo koje radnje iz stava 1. ovog člana.

Odnos prema geografskim oznakama porekla drugih država

Član 23.

Odredbe člana 22. ovog zakona ne odnose se na geografske oznake porekla drugih država, odnosno regionalnih organizacija koje je Republika Srbija priznala na osnovu zaključenih međunarodnih ugovora, osim ukoliko geografska oznaka porekla nije ili je prestala da bude zaštićena u državi porekla, odnosno regionalnoj organizaciji ili je prestala da se koristi u toj državi, odnosno regionalnoj organizaciji.

IV. ISPITIVANJE KVALITETA

Predmet ispitivanja kvaliteta

Član 24.

Rakija i druga alkoholna pića, pre deklarisanja i stavljanja u promet, podležu obaveznom ispitivanju kvaliteta, u skladu sa ovim zakonom.

Za kvalitet rakije i drugih alkoholnih pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.

Zabranjeno je stavljati u promet rakiju i druga alkoholna pića čiji kvalitet nije u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje njihov kvalitet.

Kontroli kvaliteta podležu sve količine sirovina, destilata, rakije i drugih alkoholnih pića, koje se nalaze u pogonu, magacinu, transportu i u prometu.

Ministar propisuje uslove koje u pogledu kvaliteta moraju da ispunjavaju rakija i druga alkoholna pića.

Kvalitet uvezene i izvezene rakije i drugih alkoholnih pića

Član 25.

Rakija i druga alkoholna pića koja su bez oznake porekla, a namenjena su izvozu, mogu se proizvoditi i izvoziti i ako ne ispunjavaju sve propisane uslove kvaliteta predviđene ovim zakonom, na osnovu ugovorenog i definisanog kvaliteta sa kupcem.

Uvezena rakija i druga alkoholna pića podležu obaveznom ispitivanju kvaliteta na način utvrđen ovim zakonom, kao i drugim propisima, osim ako međunarodnim ugovorima nije drukčije propisano.

Laboratorija

Član 26.

Ispitivanje kvaliteta rakije i drugih alkoholnih pića vrši akreditovana laboratorija ovlašćena od strane Ministarstva.

Ministar propisuje uslove koje mora da ispunjava akreditovana laboratorija u pogledu tehničke opremljenosti i profesionalne osposobljenosti, referentne metode za fizičko-hemijske analize rakije i drugih alkoholnih pića, kao i način senzornog ispitivanja kvaliteta.

Ovlašćenje se izdaje rešenjem ministra.

Ovlašćenje ministar oduzima ako se utvrdi da akreditovana laboratorija ne ispunjava propisane uslove ili se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka.

O izvršenom ispitivanju iz stava 1. ovog člana akreditovana laboratorija sačinjava izveštaj.

Punjenje i zatvaranje

Član 27.

Proizvođač je dužan da prilikom punjenja i zatvaranja rakije i drugih alkoholnih pića sačuva njihov kvalitet.

Rakija i druga alkoholna pića zatvaraju se na način kojim se obezbeđuje originalnost proizvoda.

Zabranjeno je na originalno pakovanje rakije i drugih alkoholnih pića stavljati krunske zatvarače i zatvarače koji pokrivaju omotnice, odnosno folije od olova.

Pakovanje i deklarisanje

Član 28.

Rakija i druga alkoholna pića pakuju se i deklariraju u skladu sa propisom kojim se uređuje njihov kvalitet.

Pakovanje i deklarisanje rakije i drugih alkoholnih pića vrši proizvođač, odnosno uvoznik.

Deklaracija mora biti lako uočljiva, jasna i čitka.

Zabranjeno je prepakivanje originalnog pakovanja rakije i drugih alkoholnih pića drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača.

U deklarisanju rakije i drugih alkoholnih pića period sazrevanja -starenja određuje se na osnovu prosečne starosti ulaznih destilata.

Ministar bliže propisuje način deklarisanja rakije i drugih alkoholnih pića.

Deklaracija rakije i drugih alkoholnih pića sa geografskom oznakom porekla

Član 29.

Rakija i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla moraju na deklaraciji da imaju i broj rešenja iz člana 19. stav 3. ovog zakona.

Evidenciona markica sa hologramom

Član 30.

Proizvođač je dužan da rakiju i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla koja su proizvedena u skladu sa ovim zakonom obeleži evidencionom markicom sa hologramom.

Obeležavanje iz stava 1. ovog člana vrši se lepljenjem evidencione markice na svako pojedinačno pakovanje rakije i drugih alkoholnih pića.

Ministar bliže propisuje izgled, sadržinu i način isticanja evidencione markice sa hologramom iz stava 1. ovog člana.

Izdavanje i evidencija evidencionih markica sa hologramom

Član 31.

Ministarstvo izdaje evidencione markice sa hologramom, vodi evidenciju o izdatim i utrošenim evidencionim markicama sa hologramom, a proizvođač o iskorišćenim.

Proizvođač je dužan da oštećene i neiskorišćene evidencione markice sa hologramom vrati Ministarstvu.

V. PROMET

Prodaja rakije i drugih alkoholnih pića za neposrednu ljudsku potrošnju

Član 32.

Rakija i druga alkoholna pića prodaju se za neposrednu ljudsku potrošnju samo u originalnom pakovanju i propisanog kvaliteta.

Transport i promet destilata, rakije i drugih alkoholnih pića

Član 33.

Rakija i druga alkoholna pića transportuju se, prodaju i skladište na način kojim se obezbeđuje očuvanje njihovih fizičko-hemijskih i senzornih karakteristika.

Transport destilata, rakije i drugih alkoholnih pića od mesta primarne proizvodnje do mesta za dalju doradu, bez promene vlasnika - proizvođača, ne smatra se prometom, a prati ih izveštaj o kvalitetu i otpremnica sa podacima o vlasniku, količini u litrima i sadržaju etanola u % v/v, kao i odredište isporuke sa registarskom oznakom prevoznog sredstva.

Dokumenti koji prate destilate, rakije i druga alkoholna pića u prometu su otpremnica (sa podacima o vlasniku, količini u litrima i sadržaju etanola u % v/v, kao i naziv i sedište kupca, odredište isporuke sa registarskom oznakom prevoznog sredstva) i izveštaj o ispitivanju kvaliteta.

Prodaju i kupovinu destilata, rakije i drugih alkoholnih pića u rinfuznom stanju radi dalje dorade i prerade može da vrši samo proizvođač.

Dorada i prerada

Član 34.

Rakija i druga alkoholna pića koja se stavljaju u promet, a ne odgovaraju uslovima u pogledu kvaliteta vraćaju se proizvođaču na doradu, odnosno preradu.

Troškove dorade, odnosno prerade, kao i troškove transporta snosi proizvođač.

Zabrana

Član 35.

Zabranjeno je na pijacama i drugim mestima (ugostiteljskim objektima) izlagati i prodavati rakiju i druga alkoholna pića u rinfuznom stanju.

VI. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 36.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona Ministarstvo vrši preko poljoprivrednog inspektora.

Uslovi koje mora da ispunjava poljoprivredni inspektor

Član 37.

Poslove poljoprivrednog inspektora može da obavlja diplomirani inženjer prehrambene tehnologije biljnih proizvoda, odnosno diplomirani inženjer poljoprivrede, odnosno diplomirani inženjer master-a, smera tehnologije prehrambenih proizvoda biljnog porekla, odnosno lice sa akademskim obrazovanjem biotehnološkog ili prehrambeno tehnološkog usmerenja koje ima položene predmete iz oblasti tehnologije alkoholnih fermentacija, sa položenim državnim stručnim ispitom i sa najmanje tri godine radnog iskustva.

Poslove poljoprivrednog inspektora može da obavlja i diplomirani inženjer poljoprivrede, odnosno diplomirani inženjer master-a, smera prehrambene tehnologije i smera za voćarstvo i vinogradarstvo, odnosno lice sa akademskim obrazovanjem biotehnološkog ili prehrambeno tehnološkog usmerenja koje ima položene predmete iz oblasti tehnologije alkoholnih fermentacija, sa položenim državnim stručnim ispitom i sa najmanje tri godine radnog iskustva.

Poslove poljoprivrednog inspektora mogu obavljati i lica sa visokim obrazovanjem drugog obrazovnog profila koje su stekli do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljali poslove poljoprivrednog inspektora.

Nadzor nad vršenjem poverenih poslova

Član 38.

Nadzor nad radom akreditovane laboratorije u vršenju poverenih poslova ispitivanje kvaliteta rakije i drugih alkoholnih pića vrši Ministarstvo, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava.

Prava i dužnosti poljoprivrednog inspektora

Član 39.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, poljoprivredni inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) proverava ispunjenost uslova za proizvodnju rakije i drugih alkoholnih pića;
- 2) proverava ispunjenost uslova za ispitivanje kvaliteta rakije i drugih alkoholnih pića, kao i promet;
- 3) proverava i vrši pregled nad proizvodnjom voća, odnosno nad proizvodnjom rakije i drugih alkoholnih pića sa geografskom oznakom porekla;
- 4) proverava kvalitet destilata, rakije i drugih alkoholnih pića u proizvodnji i prometu;
- 5) proverava i druge uslove predviđene ovim zakonom.

U vršenju poslova poljoprivredni inspektor može da uzima uzorke destilata, rakije i drugih alkoholnih pića bez naknade radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta.

Ovlašćenja poljoprivrednog inspektora

Član 40.

U vršenju poslova iz člana 39. stav 1. ovog zakona poljoprivredni inspektor može da:

- 1) zabrani proizvodnju rakije i drugih alkoholnih pića ako za to nisu ispunjeni propisani uslovi, odnosno ako se proizvodnja obavlja bez dokaza o ispunjenosti propisanih uslova;
- 2) zabrani stavljanje u promet rakije i drugih alkoholnih pića sa geografskom oznakom porekla za koje nije izdato rešenje za korišćenje geografske oznake porekla;
- 3) zabrani stavljanje u promet rakije i drugih alkoholnih pića ako ne odgovaraju propisanom i deklarisanom kvalitetu;
- 4) naloži otklanjanje nepravilnosti u primeni propisa o rakiji i drugim alkoholnim pićima i odredi rok u kome se to mora učiniti;
- 5) oduzme i uništi rakiju ili druga alkoholna pića koja se stavljaju u promet u rinfuznom stanju na pijacama i drugim mestima;
- 6) oduzme destilat, rakiju i druga alkoholna pića koja su stavljena u promet suprotno odredbama ovog zakona, ako prodavac nije proizveo ove proizvode i ako se neovlašćeno bavi njihovim prometom, kao i oduzme prevozno sredstvo, odnosno sudove u kojima se prevozi, odnosno čuva rakija i druga alkoholna pića;
- 7) zabrani proizvodnju rakije ako u pogonu zatekne šećer, etanol i druga sredstva, oduzme sredstva i rakiju u čijoj proizvodnji su korišćena ta sredstva.

Poljoprivredni inspektor može oduzeta sredstva iz stava 1. tačka 7) ovog člana da uništi na ekološki bezbedan način, odnosno da proda javnom licitacijom proizvođaču koji sme ista da koristi u svojoj proizvodnji.

U slučaju oduzimanja rakije i drugih alkoholnih pića, prevoznog sredstva i sudova, poljoprivredni inspektor donosi rešenje o oduzimanju u roku od tri dana od dana njihovog oduzimanja.

Nadležnost za rešavanje o žalbi

Član 41.

Na rešenje poljoprivrednog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Troškovi prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja rakije i drugih alkoholnih pića

Član 42.

Troškovi koji nastaju prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja rakije i drugih alkoholnih pića, prevoznog sredstva i sudova padaju na teret lica od kojih su rakija i druga alkoholna pića, prevozno sredstvo i sudovi oduzeti.

Oduzeta rakija i druga alkoholna pića mogu javnom licitacijom da se prodaju zainteresovanom proizvođaču rakije i drugih alkoholnih pića upisanom u Registar.

Troškovi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta uzoraka

Član 43.

Poljoprivredni inspektor dužan je da o rezultatu analize obavesti vlasnika proizvoda od koga je uzet uzorak, a kad je analiziran uzorak iz originalnog pakovanja, obavesti i proizvođača analiziranog proizvoda.

Superanaliza proizvoda može se zahtevati u roku od sedam dana od dana obaveštavanja o rezultatu analize.

Stranka snosi troškove ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta proizvoda čije ispitivanje traži.

Troškove ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta inspekcijskih uzoraka destilata, rakije i drugih alkoholnih pića snosi proizvođač, ako destilat, rakija i druga alkoholna pića ne odgovaraju propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu, odnosno Ministarstvo, ako destilat, rakija i druga alkoholna pića odgovaraju propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu.

VII. KAZNE NE ODREDBE

Privredni prestup

Član 44.

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice, ako:

1) za proizvodnju sirovina, drugih alkoholnih pića i u gotovim žestokim i drugim alkoholnim pićima koristi etanol sintetičkog porekla (član 3. stav 1);

2) u magacinskim prostorijama i prostorijama u kojima se proizvodi rakija drži, odnosno upotrebljava šećer, etanol i druga sredstva i materije (član 3. stav 2);

3) otpočne proizvodnju ostalih alkoholnih pića bez proizvođačke specifikacije (član 6. stav 6);

4) obavlja proizvodnju rakije i drugih alkoholnih pića, a nije upisano u Registar (član 9. stav 1);

5) se bavi proizvodnjom rakije i drugih alkoholnih pića, a nema odvojene prostorije za proizvodnju od prostorija za čuvanje sirovina, odnosno gotovog proizvoda (član 9. stav 4);

6) ne prijavi Ministarstvu svaku promenu u propisanom roku (član 10. stav 2);

7) ne vodi podrumarsku evidenciju i ne čuva je na propisan način (član 12);

8) ne obeleži svaki sud sa sirovinom, rakijom i drugim alkoholnim pićima u pogonu i u magacinu (član 13);

9) stavi geografsku oznaku porekla, a nema rešenje za korišćenje geografske oznake porekla (član 21);

10) upotrebljava ili koristi registrovane geografske oznake porekla suprotnu članu 22. ovog zakona;

11) stavi u promet rakiju i druga alkoholna pića čiji kvalitet nije u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje njihov kvalitet (član 24);

12) na originalna pakovanja rakije i drugih alkoholnih pića stavlja krunske zatvarače i zatvarače koje pokrivaju omotnice, odnosno folije od olova (član 27. stav 3);

13) pakuje i deklarise rakiju i druga alkoholna pića koja nemaju propisan kvalitet (član 28. stav 1);

14) prepakuje originalno pakovanje rakije i drugih alkoholnih pića drugih proizvođača i vrši naknadno deklarisanje (član 28. stav 4);

15) na deklaraciji rakije i drugih alkoholnih pića ne odredi period sazrevanja - starenja (član 28. stav 5);

16) deklarise rakiju i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla bez rešenja (član 29);

17) rakiju i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla ne obeleži evidencionom markicom sa hologramom (član 30. stav 1);

18) oštećene i neiskorišćene evidencione markice sa hologramom ne vrati Ministarstvu (član 31. stav 2);

19) stavi u promet rakiju i druga alkoholna pića za neposrednu ljudsku potrošnju koja nije originalno upakovana i propisanog kvaliteta (član 32);

20) transportuje destilat, rakiju i druga alkoholna pića bez izveštaja o kvalitetu i otpremnice (član 33. stav 2);

21) vrši prodaju i kupovinu destilata, rakije i drugih alkoholnih pića u rinfuznom stanju, a nije proizvođač (član 33. stav 4);

22) izlaže, odnosno prodaje rakiju i druga alkoholna pića u rinfuznom stanju (član 35);

23) poljoprivrednom inspektoru ne dozvoli uzimanje uzoraka (član 39. stav 2).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 45.

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik, ako:

1) za proizvodnju sirovina, drugih alkoholnih pića i u gotovim žestokim i drugim alkoholnim pićima koristi etanol sintetičkog porekla (član 3. stav 1);

2) u magacinskim prostorijama i prostorijama u kojima se proizvodi rakija drži, odnosno upotrebljava šećer, etanol i druga sredstva i materije (član 3. stav 2);

3) obavlja proizvodnju rakije i drugih alkoholnih pića, a nije upisan u Registar (član 9. stav 1);

4) se bavi proizvodnjom rakije i drugih alkoholnih pića, a nema odvojene prostorije za proizvodnju od prostorija za čuvanje sirovina, odnosno gotovog proizvoda (član 9. stav 4);

5) ne prijavi Ministarstvu svaku promenu u propisanom roku (član 10. stav 2);

6) ne vodi podrumarsku evidenciju i ne čuva je na propisan način (član 12);

7) ne obeleži svaki sud sa sirovinom, rakijom i drugim alkoholnim pićima u pogonu i u magacinu (član 13);

8) vrši uslužnu destilaciju, a nije proizvođač (član 14);

9) stavi geografsku oznaku porekla, a nema rešenje za korišćenje geografske oznake porekla (član 21);

10) upotrebljava ili koristi registrovane geografske oznake porekla suprotnu članu 22. ovog zakona;

11) stavi u promet rakiju i druga alkoholna pića čiji kvalitet nije u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje njihov kvalitet (član 24);

12) na originalna pakovanja rakije i drugih alkoholnih pića stavlja krunske zatvarače i zatvarače koje pokrivaju omotnice, odnosno folije od olova (član 27. stav 3);

13) pakuje i deklariše rakiju i druga alkoholna pića koja nemaju propisan kvalitet (član 28. stav 1);

14) prepakuje originalno pakovanje rakije i drugih alkoholnih pića drugih proizvođača i vrši naknadno deklarisanje (član 28. stav 4);

15) deklariše rakiju i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla bez rešenja (član 29);

16) rakiju i druga alkoholna pića sa geografskom oznakom porekla ne obeleži evidencionom markicom sa hologramom (član 30. stav 1);

17) oštećene i neiskorišćene evidencione markice sa hologramom ne vrati Ministarstvu (član 31. stav 2);

18) stavi u promet rakiju i druga alkoholna pića za neposrednu ljudsku potrošnju koja nije originalno upakovana i propisanog kvaliteta (član 32);

19) transportuje destilat, rakiju i druga alkoholna pića bez izveštaja o kvalitetu i otpremnice (član 33. stav 2);

20) vrši prodaju i kupovinu destilata, rakije i drugih alkoholnih pića u rinfuznom stanju, a nije proizvođač (član 33. stav 4);

21) izlaže, odnosno prodaje rakiju i druga alkoholna pića u rinfuznom stanju (član 35).

22) poljoprivrednom inspektoru ne dozvoli uzimanje uzoraka (član 39. stav 2).

Prekršaj fizičkog lica

Član 46.

Novčanom kaznom od 5.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako se bavi proizvodnjom rakije koja nije za sopstvene potrebe (član 4).

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za usklađivanje pravnog lica i preduzetnika sa odredbama ovog zakona

Član 47.

Pravno lice i preduzetnik koje se bavi proizvodnjom i prometom rakije i drugih alkoholnih pića dužno je da svoje poslovanje uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primena podzakonskih akata

Član 48.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se:

1) Pravilnik o zaštiti geografskog porekla vina i rakije („Službeni glasnik SRS”, br. 23/80 i 30/80-ispravka);

2) Pravilnik o kvalitetu i drugim zahtevima za jaka alkoholna pića („Službeni list Srbije i Crne Gore”, broj 24/04).

Prestanak važenja ranijeg zakona

Član 49.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o vinu i rakiji („Službeni glasnik RS”, br.70/94, 13/02 - SUS i 101/05-dr.zakon) kojima se uređuje rakija i druga alkoholna pića.

Stupanje na snagu zakona

Član 50.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.